8437

Bibl. Jag.

8437
II

8437
II

Pawlicki Stefan

Historia anarchizmu nowożytnego

Bakunin

Krapotkin

8437

Historya Anarchizmu
nowoczesnego

Bakunin

Krapotkin

Anarchia, jako ~~zdarzenie~~ polityczn. jest ~~zwrócenie~~ chwilo: rządu w pewn. miejscu; Takie zdarzen. towarzysz. zwykl. wielk. katastrof. polityc. nie jest przedmiot. nauk. filoz: one których twór i ludzie nie dotkną prze. stwier. sob. jako kol. rząd. wag.

Anarchia jako ~~tikwal~~ ideał społe: jest to teor: wedł. któr. każdy żyj. raz wedł. upodob. bez wielk. rząd: Każd. będz. sob. swoj. nie troszcz. się o drug. chyb. tyl. że tey. prag. i żąd: każ. będ. każde pomagy. gdy zechc. potrzeb; nikt nikog. nie będz. zmuszany. Każ. zaczyn. będz. dobrowol; żad. nie będ. spełnić. pod przymus.

Ten pogl: na świat i strona życ. ludz. reprezent. dzi. pewn. ważny.

Leon Tolstoj =. Das Reich Gottes ist in Euch = Berlin 94.

Hum. Löwenfeld =

Der Anarchismus. Kritik u. Gesch. der anarchist. Theorie von Zenker - Jena 95. (Fischer)

Marzen: o jak. rozgiliw. stan ludzko: kied. nie było żadn. praw pisan; żadne. rządu, w piękn. wierz. wytw. Owid. nie pozn. świat "Tremian" kaźd. dobrowol. bez prawa chował wiarę i sprawiedliw., nie było kary ani strachu ani nie czytyw. groź. słow na miedz. tabli. ze spiżu ani tłum trwożny nie lęk. się twa: sędziego, lecz byli wszy. bez sędz: bezpieczni / nec supplex turba timebat // judicis ora sui, sed erant sine judice tuti =

Zestaw. z tem tęgd. stan pierw. ortod. w gener:
Że to zasadnicz. odgłd. tego w Contrat social =
Rousseau sob. wyobr: że ludz. zrazu żyli w błog. stan. przyrodz. bez przymu: bez praw, bez rządu - ale w miar. zrozu. się żeby a wzrost. kultu. zawar: ugodę społeczn: contrat social: stwórz. rząd i państ: i wielk. instytu. społecz. zaczęła się rozprzęgat =

Myśl ugo. społecz. już u Hobbesa =
ale ten uważ. kontr: społecz: za niezoruszaż: = Rousseau w tem logiczn: rozerwan: jednost: praw: zrywa: tego kontr. i wystąp: z ludzk. społeczno:

Zawsz. wedł. Rouss. kontr. uważał. gdy panuj: lub rząd republ. przekr: swoj. atrybu =

Schiller: Der alte Urstand der Natur kehrt wieder
Wo Mensch dem Menschen gegenübersteht =
Wilh. Tell =

W Angl: wyraż: z Hobb. wnios. np. Hooker, że ludz. mog. żyć raz: bez publicz. rządu = że raczej uwzgl. przyst: iż lep. za rząd. zamsz. za własn. rząd.

Locke, roztrz. pod jego wpływ. = przyzn. że mogą wypow. rząd, ale twierd. że musi dzl. stan. społeczny =

We Fran. Około 1546 za Henry. II = Discours de la servitude volontaire ou Contre-un =

gorą. obrona wolno = odrzu. nie potrzeb. rządu - wystar. jego dobra wola, aby go dawne. być wszystkiw. swobod.

Ostat. konseku. z kontr. społecz. wyraż. Godwin =

Inquiry concerning political justice Lond. 1795 2 vols.

rząd - wiorea: wszelk. rządu, współ. wspat: wiorea. władzei: odrzu. nie nazow. ani rząd sob: wedł. wymag. sprawiedliw.

Jedn: ta idea anarch: choć była gotow. przed kon. przesz. wieku nie doszła do żadn. praktyki. rezult. ze wielk. rewolu. fran:
Ani Jakobi: ani Danton ani Robespi: ani Marat nie byli anarchist: oni chcieli rząd. w innej bodz na podstaw. kontr. społecz: ale nie porzucal. tylko go uważ.

Naw. komunist. Babeuf nie nie był on także apelow. do wszechwład. ludu – do głosow. powszech. tłumu =

Dopiero w spisk: tajn: Carbonaryzmu w pierw. dziesiąt. lat tego wieku napotyk. przedstaw: anarchii: który jak Malegari (1835) chce uwolni. ludzkość i zdem. wszelk. jarzmo =

Komunis. i socyalis. wszyst. wies: żąd. zaw. jakiejś organi. społe. a ta nie może bez rządu =

4

12c

Anarchizm, zwłaszcz. w Niem. rozwij. się zwcza pod wpływ. pojęć dawniejsz. Proudh. Mojż. Hess (1812-72) i Karol Grün (1817-87) szerzyli zasad. Proudh. przekształc. je stosow. do potrzeb. swego kraju, w Szwajcar. Wilh. Marr (1812-75) zaś utorował a Max Stirner (Kasp. Schmidt 1806-56) w dziel. swoj. Der Einzige u. sein Eigenth. 1845 — uczeń Hegla — rozwij. bezwzględ. ~~socyalizm~~ indywidualizm.

Ale te usiłow. spełzły na niczem przy rozwoj. w Niemcz. reakc. po r. 48, dopiero około r. 60 wyrab. się nowy anarchizm międzynaro. pod wpływ. Mich. Bakunina. Któr. z dzieł Proudh. nie tyle zob. przejętem. większ. część jego pojęć anarchist. lecz także czynne prowadz. czyta. zważaj. otwar. do powszech. rewolu.

W Rosyi jego wolenn. rekrutow. się przeważ. ze stud. uniwersyt. Którz. pod przywództ. Sergiusza Nieczajewa prowadz. agit. anarchist. w duchu nihilisty. Różni. międ. Bakun. a Nieczaj. była jedn. wielka w środk.; gdy Bak. zawsz. sprzeciw. się mord. Nieczaj. uważ. je za dozwolo. a nawet zysk. rozbój i łupiest. miał za broń skutecz. aby w przeważ. społecz. uczestw. „propaganda czynu" dla idei nihilist.

Około r. 69 doszedł anarchizm Nieczajewa do swego. najwyż. wpływ. ale gdy ten ze wspólni. morderst. został uwięzio. i prawdopod. stracon.: ruch więc: zlew. się z [illegible]. [illegible] ruch. Dziel. jego losy później.

Na zacho. za to anarchizm. dział. prosperow. W 68 założ. Baku. międzynaro. Alliance de la démocratie socialiste a w r. nast. połączył. się z Marxowem Międzynaro. Stowarzysz. Robotn. = Internationale Arbeiterassociation = Ale niesforno. Baku. któr. podkopyw. organiza. a niechci: żadn. dyscypliny. autory. do wykonyw. praw obywat. doprowadzi. do rozpryzji, która na zjeźd. w Hadze 72 stało się stanow. Baku. i jego zwolenni. zostali wykluczen.

Nowe stowarzy. przez Baku. założo. nie doszło do wielk. znacze. W Szwajca: Paul Brousse – fédération jurassienne – gwałto. rewolu. agita. która podję. w Niem. przez Artu. Mühlbergera (ur. 1847) i przez Reinsdorffa doprowa. do atenta. Hödle na Wilh. I a przez Jana Mosta (Freiheit 78 w Lond. od 82 w Ameryc.) doprowadzo. do apoteo. mordu i rozboju w duchu Nieczajew-

Progr. Mosta zawier.: zniesie. wielk. majątk. pod jakąkol. formą, zatrud. samodziel. grup produkcyjn.; ustalen. cen ~~norm~~ wielk. towar. za pomo. ~~w~~ biur rozrachunk.; równouprzw. kob.; zniesien. małżeń. i t.d. Owocem tej agita. był +

+ plan Reinsdorfa w 83 aby zamord. cesar. i książ. przy pomni. Germa. pod Niederwald; zamord. radcy policji Rumpffa w Frankf. a/M. r. 85 i t.d.

Anarchizm zost. w Niemcz. i Austr.: (Józ. Peukert i t.d.) przez energ. środk. policyj. wytępio. do szczęt. taką dopomog. socyalist., którzy uważ. go za niebezpiecz. dla sieb. i swoi. planów.

We Fran. ~~rozszerzył~~ się anarchizm przez propag. Krapotkina (ur. 1842) któr. wraz z Elisée Reclus' zrazu w Lion. potem w Paryż: zjedn. rob. wielu robotni. Ale kilkolet. więz. Krapot. i towarzy. pozbawi. go przywódz. Późniejsz. liczn. atentaty Ravachola etc. wywoł. siln. repres: ze stro. społecz. i rządu, tak iż do czasu ruch anarchist. zost. uśmierzon.

W Hiszp. anarchiści (przez Baku. i jego uczn. zorganizowa.) w 73 r. korzyst. z ruch. federalistycz. w niektór. prowin., aby swoj. plany przeprowadz., ale zaw. po opanowa. siłą Kartageny (zost. im odebr. w stycz. 74) nie zdoł. się utrzym.

We Włosz. i Anglii nie doszli nigd. do wielkie. znacze.; w Stan. Zjedno. niem. robotni. dali się porwać Mostowi - ale po rozruch. w Chicago i stracen. herszów 87 r. zupeł. ucichli, zwłaszcz. że Most za więz. kenbiąc. spraw. Takż. pism. zost. osadzo. w więz. a proletar. angielsk. pochodz. pozost. na ową agit. obojętn.

Benjamin Tucker, któr. od r. 80 wyzn. zasad. anarchist. Proudh. w Bost. pozost. zaw. niewinn. teorety.

Lavelye, le Socialisme contemporain -
" die social. Parteien der Gegenwart (aus dem Fran. von Eheberg) Tübing. 84

Diehl, Proudhon, seine Lehre u. sein Leben 2 tomy Jena 88 - 90 -

Adler, die Gesch. der ersten socialpolit. Arbeiterbeweg. in Deutschl. mit besonder. Rücksicht auf die einwirk. Theorien. Bresl. 85.

Les trois socialismes par Paul Boilley Paris 95

Bibliogr. Stammhammer, Bibliogr. des Socialism. u. Kommunism. Jena 93, Fischer 10 m

Id: Bibliogr. der Socialpolitik. Jena 97 ibid. 18 m.

Dr. Jul. Wolf, die Wohnungsfrage als Gegenst. d. Sozialpolit. Jena, Fischer

Dr. Wirminghaus, d. Unternehmer, d. Unternehmergewinn etc. Jena 86 ibid. 1/50 m.

96 – 1 m

Wernicke, d. object. Wert u. Preis – Jena ib. 96 – 2/40 m

Trüdinger, d. Arbeiterwohnungsfrage etc. 88 ibid. 4/50 m

Schmidt, d. natürl. Arbeitslohn – ibid 2 m – 87

Schmoele, d. sozialdemokr. Gewerkschaften in Deutschl. etc. 96 ibid 4/50 m

Schöne, d. moder. Entwickelg d. Schuhmachergewerbes etc 88 – ibid 3/60

Kozak, Rodbertus-Jagetzows sozialökonom. Ansichten 92 – ibid 6 m.

Mülberger, Kapital u. Zins. D. Polemik zw. Bastiat u. Proudhon 3/60 m. ibid

Hildebrand, Recht u. Sitte auf d. verschied. wirtschaftl. Kulturstufen ib. 96

v. d. Goltz – die agrar. Aufgaben d. Gegenwart 94 ibd. 3 m

Gruber, D. Haushaltg d. arbeit. Klassen 3 m – ib.

6

12e

Bakunin 1

Bakunin Mich (1814-76) ur. w Torszoku, gub. twerskie, z star. szlachec. rodz.; wychow. w kedet. w Petersb.; służ. w wojs.; pot. w domu oddaw. się stud. nauk.; uległ się filozo. heglow. i należ. do „mędz. 40ch lat" które wywar. wpływ niemc. na liter. rossyj. W 41 udał się do Berl. gdz. wszedł w stosun. z Jung Deutschl. w 42 bawi w Drez.; w 43 w Pary. obcuj. dużo z emigr. pol. Pot. w Szwajc. zajm.: propag. komunisty. W 47 w Pary. 29 list. na biesiad. Polak. miał mow. o potrzeb. braterst. Moskwi i Polak. i zrewolucyoniz. Rossyi — wypędz. z Paryża udaj. się do Niem.; bierze udział w kongr. słow. prażsk. 48 r. i w kamień powstan. potem w mar. 49 r. w Dreźnie, gdzie w powst. majow. został członk. rząd. rewolu. Uciekły z Drez. areszto. w Chemnitz i skaza. na śmierć ale w czerw. 50 wydan. Austr. gdz. powtórn. był skaz.; a od Austr. reklamow. znów przez Rossyę, która miała z nim jeszcz. dawniejsz. obrachun.; więzion. w Schlüsselburgu, pot. skazan. na Sybir do robót katorżn.; wreszcie osiedlo. nad Amur. uciekł w 60 r. do Japon. i przez Kalifor. dostał się do Lond. gdz. z nim połącz. się młod. żona, Polka, rodzo. na Sybir. i tam zaślubio — umarł i ten został w Floren. pojedyn. 63

wszedł w stosun. z powstań. polsk. 62 r.

Karl Oldenberg, der russ. Nihilismus Lpzg 88.

Prof. Thun, Gesch. der revolutionär. Bewegungen in Russland, ibid 83.

Russland vor und nach dem Kriege Lpzg.

Mich. Bakunin u. der Radikalismus.

W Lond. wstąp. do Internacyonału Marxa, ale wnet anarch. za ich wykluczo. ze związ. stowarzysz. na Kongr. w Hadze 72 r.; zwalczając - przy tem demokr. socyal. i Marxa z których ostatni miał zwady. tworzy tajne stowarzysz. anarchist. (czarna ręka) w Hiszp. - ogłasza Gosudarstvennost' i anarchija Zur. 73 (= Państwowość i anar.) [illegible]

Toż samo po francu: L'étatisme et l'Anarchie. Zürich 74

1. kp. 96 w części

Der Anarchismus von Zenker. Wien 92.

Bibl. russisch. Denkwürdigkeiten, herausgg. von Dr. Schiemann. Stuttg. Tom VI wo 6. Mich. Bakunin's socialpolit. Briefwechsel mit Alex. Herzen u. Ogarjow. Mit einer biogr. Einleitg u. Erläutergn von Prof. Dragomanow. Uebersetzg aus d. Russ. von Dr. Boris Minnès. Stuttg. 95

Federalisme, Socialisme et Antitheologisme, broszura niedokończona, wydaj. się w Oeuvres de Bakunin. Paris 95.

Także fragm. Dieu et l'Etat, wyd. w Genewie 82 - pot. z wyjątk. w Paryżu 93 - potem w Oeuvres.

Dokładn. spis wszystk. prac Baku. zob. u Zenker'a, Der Anarchis. p. 103.

7

Bakunin

2.

Bakunin nie miał wygd. czas. do wyłoż. swoich myśli w dziel. obszer; ogłosz. urywki i sam tłumacz. się tem, że i całe życie jego urywk. jest. Nosił się podob. z myśl. napis. dość dziel obszer: z któr. jed. mało zewsz. (...) i reszt. zostały (...); drug. zaś szczątki lud. zwrac. stan. i t. d.

Z tego porządk. myśli zachow. się urywki, wiele. w pism. w chwil swobod. któr. autor nie wiel miał, n. p. Federalizm, Socyalizm Antyteologizm; (...) było pierwotn. dla Ligi Pokoju i Wolności zost. drukow. ogłosz. w Oeuvres = jest wyjątk. z Proudh. le justice pod rozprawkę: Dieu et l'État, zawieraj. filozof. podst. anarchizmu — ogłosz. po raz pierw. w r. 82 przez Cafiero i Elisée Reclus — powtór. w Oeuvres =

Ta druga rozpraw: jest uwzgl. wobec heglowsk. darwinisty i ewolucyon.

Człow. jest zwierz. a każ. rozwój odbyw. się od zwierzęcości zdąża zaś do jego negacyi, do ludzko: Zwierzęcość jest punkt. wyjścia, ludzko: cele. końc. rozwoju

Pierwszy człow. pithecanthropos miał dwa przymio. któr. nie posiad. inne małpy; władzę myślen. i władzę buntow. się. Za zat. – trzy pkt. wy pierw. życia: zwierzęcość, myśl, bunt.

Pierwsza kategor. wytwarz. gospodarst. społecz., druga wiedzę, trzecia wolność.

Dla czego bunt rodzi wolność? Odpow: że przedewszystk. należy zbuntow. się przeciw idei Boga, bo ta uniemożeb. lub znosi ludzkie ~~wszystkie~~ rozumow. i ludzk. sprawiedl. Kto wierzy w Boga, przeczy tem sam. ludzk. wolno. i robi człow. niewolni. Człow. bowiem był. wted. wolny jest, gdy postępuj. wedł. praw przyrody, uznawszy je sam za prawa a nie dla tego, że wola obca, boska czy ludzka, społeczna czy jednostk. mu je ~~[illegible]~~ nakazała. Odrzucamy przeto wszelkie prawodawst., wszelką powagę, wszelki wpływ uprzywilejow. patentow. urzędo. legalny, nawet gdyb. wypływ. był przez głosow. powszechn. bo taka wola zawsz. wychod. na korzyść panując. mniejszo., na wielkorzy. ciemiężon. większo. i t. d.

Wiele z tych myśli zapoży. u Proudh. ale ten był zwolen. głosow. powszech. upatruj. w niem jedyn. możno. reform. W tym zat. punk.: Bak. przeciw. Proud. i bron. tej przeciw. swoj. przeciw Internacyo. Był to punkt zeszłi. na który Internac. wszyst. żadn. ustęps. nie robił.

Drugi punkt w któr. zaw. z Proudh. był obok Proudh. chodzi jej wzór: aby każd. przez wsz. dochod. do anarchii t. jedn. zupełn. niezależno.

Bakunin 3

Bakun. buntuj. się przeciw wiedz. bo ona także uciemięż. ałow. Życie powin. powstaw. przeciw wiedzy, nie żeb. ją niszcz. — byłob. to crimen laesae humanitatis — lecz żeb. jej wyznacz. miejsc. któr. nigdy opuści nie ma. Żaden. wiedz. jest wcale drog; ale stwarz. mój tys. żyć w pełn. dział. swoj. wyswobodz. wszystk. więzów panow. i nauki. Zapew. nie wiedza zost. kied. zdobycz. wszystk. ale dopiero to nastąp: nikt stuch. jej nie powsz.

W tych dwóch pogląd. różni. się zwolen. nowszej. anarchiz. od demokracji: i także od socjal. demokr. Gdy Proudh. i Marx przyzn. za pomo: głosów. powszechn. powoli przekształc. istniej. porząd. rzeczy i tak dojść do błog. anarch. w znacz. ustępst., a równocześ. przez oświec. przygotow. i wychowy. ludzk. do tego stanu nowe — Bakun. wiedz. rozwój. powol. lecz gwałto. wywró. nie chce ewol. lecz rewolu. Należ. zatem wprowadz. anarch. przez rozkiełzn. wszystk. namiętno. aby tem skuteczniej ~~rozpęt~~ zniszczyć to co jest a nas gnębi. Zobaczym. co pot. będz. Poczyn. się Bakun. polit. progr.: to jakoś będz.

O przygot. stan. rzeczy nie lub. rozpraw. ~~jak~~ podob. w tem do drugiej. demokr. socjal. którz. także unik. obraz. przyszł.

ustroj. społecz. Bezpośred. przykład. bo o tej musiał myśl. tak. rob. wyobraż. że utwor. się gromad. produkcyjn. Jeśli Prudh. uważ. że potrzeb. aby te gromadki wiąz. się w ścisł. organiz. Prudh. pragn. to zostaw. do woli poszczegól. gromad. Jeżel. któr. grom. pragn. połącz. się, to dobrz.; jeśli nie, trzeba ich wolno. uznaw. –

Gdy Bakun. założ. w 68 r. swoją alliance de la democratie socialiste – która później należ. przyczyn. rozmiesz. do Internacyon. dopók. w 72 nie zost. wykluczo, co pociąg. za sob. jego zerw.: utwor. dla niej taki progr. który dzięki jego wytraw. przenosi. przyjęty zost.

1) Alians wyznaj. ateizm; żąd. zniesie. wszelk. nabożeń. a zastęp. wiary przez wiedzę, oraz bosk. sprawiedliw. przez ludzką; żąda zniesien. małżeń. jako instyt. polit. relig. prawn. i obywatel.

2) Alians żąda zniesien. wszelk. klas społecz. i równoupr. polityc. gospodar. społecz. mężcz. i kob. Aźeb. cel ten osiąg. żąda znieś. praw. spadków, ~~oraz~~ aby w przyszło. każd. tyle tylk. otrzym. co sam produkuje. Żąda dal. wych. wchodz.

Bakunin 4

Kongr. bruxel: - był to 3ᵢ z r. 68 - aleb. ziemie, narzęd. do pracy i wszelk. kapit. stały się własno. społeczną i tyl. były na ustęp. korpor. robotnicz. tak rolnicz. jak przemysł.

3º Dzieci obojga płci mają od urodzen. mieć równ. środ. wzrostu, wychow. wykształc. we wszystk. gałęz. nauk. przemysł. i sztuk. Ta równo. z początk. tyl. gospodar. i społecz. pociąg. za sob. coraz większ. równ. przyrodz. jednost. ponieważ usunięcia wszystk. sztucz. nierówno. będące historycz. wynik. organiz. społecz. błędn. i niesprawiedli.

4) Nieprzyjaz. wszelki despotyz. nie uznaj. żadn. formy polity. oprócz republikańs. i usuwa się od wszelk. działan. polity. które nie zmierz. bezpośred. i wprost do tryumfu. robotni. nad kapit.

5) Alians uznaj. że wszystk. obec. państ. polity. powinny ograni. się do czysto administr. funkcyi służb. publicz. a tak. zniknąć w powszech. unii wolnych assocyacyi rolni. i przemysło.

6) Ponieważ kwest. socyal. może ostatecz. tyl. być załatwio. na podst. powszech. międzynarod. solidarno. robotn. wszystk. kraj. odrzu. alians wszelk. polity. opartą, na

tch. zwan. patryotyz. i zywaliz. narod.

7) Żąda powszechn. autonomii wszystk. lokaln. związk. ze pomo. wolno.

Ten stan rzeczy wszyst. Bakun. amorfizm. Zwolenn. jego w praktyc. przeprowadz. teoryę najpierw we Fran. w nieudan. powstan. lion. pod Kom. 28 wrześ. 70 = gdy Prus. zdąż. odjeb. do Paryż. = pot. w powst. Komuny parys. w mar. 71 = i wal. twarz. do niej. którzy przyczynili się przysł. porażki = pot. wykluczen. zwolenn. Bakun. na Kongr. w Hadze 72 r.: zamąc. się w federalizm jurassienne, która obejmow. anarchist. w kraj. romańs. a w części należe do powstan. anarchist. w Hiszp.: którzy w r. 73 ogłosz. Sewillę, Kartagenę i t. d. = gdy zabrakło Bakun. który um. 1 lip. 76 w Bern. wraz jego Paweł Brousse, pot. Kropotkin, Elyzée Reclus i t. d. oddziel. się od wielk. inn. sekt socyaln. i wew. Komun. parys. pokap powiedz. miała jakiś rząd – władzy. to na Kongr. swoim zrob. w Lausanne 76. pot. w Frybur. szwaj. 78 r. gdz. postano.

Odpow. Elisée Reclus: Jest. rewolucyonist. bo żąda. sprawiedliwo! Jesteś anarchist. bo nie uznaj. żadn. pana? Tyl. wolno. rodzi moralno. Jesteś. oniż dążenie. kolektywist. powiedz. istnie. bez społecz. uzgodnionego. że jest niemożli. Kongr. przyjął te deklara. i oświadcz. się za wspóln. przyjęciem społecz. bogactw; za zniesie. wszystk. państw; za przeciw. sprzeciw w jakiejkolwiek formie. Tracą przyst.: dla czego. jesteśmy rewolucyonist.? dla czego anarchist.? dla czeg. kolekty.? #

Piotr Krapotkin, z książ. rodu Rurykowiczów 1842 ur. w Most. zraz był paziem cesar. pot. oficer, naczel. szambel. cesarzo; na uniw. odbył kzg. stud. matem. W podró. po Sybir. i Chin. zajmo. się geogr. i geolo: i w obu tych nauk. jest powa: i ostawi. dzieło ...   W 72 r. baw. w Szwaj. i Belg. pozna. się z Internacyo. i Bakun. W 73 areszto. za nihilist. spisk. przesied. trzy lata w fort. Petro-Pawłow. gdz. mu pozwal. oddawa. się stud. nauko. W r. 76 uciekł do Szwaj: i zacz. namiętn. agit.

We Fran. zysk. dużo zwol. gdy do niego przystał. się Emil Gautier pierwszorz. mówca – zakład. kółka, któr. o rob. najmn: nie wiedzi a miał. przerwi: uczonst. = Pantera z Batignolles, pożeracz, serca dębowe, nienasyceni. Wszyst. wyznaw. teor. Krapot. a w r. 80 miały swój organ la Révol. sociale, któr. redakt. był ajent policyj: (un mouchard), drukuj. pismo za pieniąd. głó. Andrieux pref. poli: Do red. należ. także Luiza Michel. W jesie. 81 dzienn. przest. wychodz. gdy Andrieux dost. dymis: Tłuma. się późn. że dzięki. tym spos. mógł wiedz. o wszystk. sekre. part.

W tej. Krapot. i jego towa: przenies. się do Lionu, gdz. pomi. ciągł. prześladow. trzym. się dwa lata i ... kol.

Krapotkin

Stepniak, Underground Russia etc. Lond. 90 po niem. Unterird. Russl. 94. Bern –

bomb dynamito. Dopie. w r. 83 odb. się głoś. proces anarchist. w Lion. za rozr. krwa. demonstr. i mord. który zakończ. się surow. kar.: wymierz. na 53 wspól. Wśród tak. Krapot. skaza na 5 let więz. z któr. przesiedz. 3 i pot. udeske. wynios. się w r. 86 do Lond gdz. odt. przerodniej agita. a wcal. oren postępy takiś sprac. naukow.

Z licz. pism. odnosz. się do teor. anarchist. najprzed. jest la conquête du pain Paris 92 – z broszur: les paroles d'un revolté 85 – les temps nouveaux 94 Jeunes gens 4e ed. 90 La loi et l'autorité 6e ed. 94 Esprit de revolte 5e ed. 92 = La morale anarchiste 94

—

Teor. anarchisty. jest zastosow. metody indywidualisty. do nauk. społecz., jest tem, czem teor. komór. we fizyol. teor. molekular. w chem. Jest to meto. indukcyj. która wyprowadz. wszelk. potęg. wszelk. nerwowość. wszelk. ciała w jedność a wykazu. że now. społeczeń. może tylk. powst. przez wolu. Tworz. się jedność. – Chroniąc. swoj. meto. narzu. syntety. ale nieste. już Spenc. ten wyr.: zabr. w ochronie. swego synte.

Kropotkin

W pism. swoich daj. mało dowod. ale wiel. fraze: wypowiedz. w ton. płask. i język. źle stylizo; częs. źródł. z uczono. książki.

Anarch. wedł. niego polega na trzech rzecz:

1° wydoby. producent. z pod jarzm. kapit. ze pomo. prodak. wspoln. i wspólne. używ. wszyst. produkt. swej pracy;

2° uwolnie. od jarzma rządo. przez wolny rozwój jednost. Tworz. tych jednost. w grupy a grup w federa: Poleg. ta metod. na porusza. się od prost. pierwiast. do bardz. złożon. wedł. potrzeb i wymag. jednost.

3° Uwolnie. od moralno-religii — przez utworz. etyki woln. nie znajd. żadn. obowiązk. żadn. sankc. która wynik. z życ. społecz. i zmie. się w nałog

Zob. L'anarchie dans l'évolution socialiste 2e éd. 92

—

Panst. jest wynajd. burżua. zgnit. i podupadł. który trzymał. tyl. plaga praw. Prz. prawo, każd. panow: taki parlam. powin. ~~zost~~ zmiena. się i zastąp. syst. nierządu i swobod. porozumie. się — la libre entente —

Poczat. tej zgod. osiągnię. na podsta. porozumie. się, wdzi we współ. transp. kolejo. i t. d. do któr. nadz takż. się nie wiersz. i t.d. — mógł być cytow. dal. wcześniej

Kto będz. czuw. nad wykonan. tego porozum. się, tych umów wzajem: Jak Proudh. wyst. zgodzie. się po pierw. jakiejś sprawiedliwo. wrodz. ludz. i wzorcu. po cud. pozyro. tak Krapot. po solidarno.

Każd. ma prawo dział. jak mu się podo.; wówczas nie ma żadn. prawa do karz: — To zasad. podst. Proudh. a także Stirn. i Baku.

~~Proudh.~~ Damy [illegible] rady bez sądz. i wykon. trybunał: o to nie zaszko. wzajemnej obawie

Jak Guyau wyrzeka się wszelk. sankcji moraln. spontanicznie wszelk. obowiąz. Bez obawy sędzio. Rób co Tob. się podo. Poszukuj wedł. twego upodobania. Jestem bowiem przekonan. że ogrom. większo. ludzi wedł. stopnia swego wykształc. i wedł. miary, w jakiej wyswobodz. się z wszy. obecn. zawsze będą dział. w sposób pożytecz. dla społeczeń. +

Zob. o Anarchiz. wogóle:
arty. Anarchismus przez Jerz. Adlera w Handwört. b. der Staatswiss. Jena 98 - 2ie wyd.
Jerz. Adler zapow. Gesch. des Sozialismus -
Lud. Stein, die sociale Frage im Lichte der Gegenw. 97 =
Max Nettlau - wyd. w r. 98 1o części biogr. Bakun: tyl. w 50 ex. - pp. 385 in fol. któr. stoi po głów. bibliot. [illegible] do wcześ. 68 r.
Zob. Sozialist. Monatshef. z r. 98 - zesz. IV
Dubois, die anarchist. Gefahr Leipz. Dieckman. 94

+ jak dziec. zawsze ~~być~~ powo. chodz. na świat wogóle, poniew. narodz. się [illegible] chodząc. na świat wog. Jest. zarazem. [illegible] wrodzo. lito. i poczu. solidarno. w obręb. swego rodz.

Nie chcemy, żeb. nami rządzono, dla tego nie pragn. nad nik. ~~rządz~~ panow. Nie chcemy, żeb. nas oszukiw. lecz zaw. mówić prawdę; dla teg. nikog. nie chcemy oszuk.. a każde. tyl. prawd. powied.

Krapotkin

—

W jedn. prakt. zgadz. Krap. z nauk. Proud. i Bakun.: nie chce kolektywi. bez komunizm. Tem się dzieli każde. zapew. własno. osobis. tyl. ziem. i środki do pracy mat. należ. do społeczno: które je zrodziło: wedł. pewn. propor. międz. niemi. Ostatni. następst. z tego wyprow. się nowe nierówn. Dla tego Krapot. zgadz. z kolekty: twierdz. że nie zgadza się z teor. anarchisty. Utwor. przeto komu. anarchi. (Jak przed nim Hess i Grün)

Występ. przeciw każd. formuł. mającej: uczynić zapłatę lub wynagrodz. Odrzuc. zdan. St Simo: każd. wedł. jego zdolno. a każd. zdolno. wedł. jej uczynk.; Odrzu. zasad. Proud: każde. wedł. jeg. sił (= przywdziel. środk. do pracy) – każde. wedł. jego potrzeb (= przywdziel. produkt.)

odrzu. zapłatę; oraz swobody, wszelk. własno. nawet kolekty.

—

każd. pien. new. certyfika: pracy. Odrzu. new. zdan. tak. drog. wszyst. owoc. zorgeliś. się zobow. ma prawo do całe-produk.

Rodz. ludz. by ustał, gdyb. mat. nie chcia. oddaw. życie za dzieć; gdyb. człow. nie chciał ucz. tem gorze, gdzie nie gwdzie. się każd. zapada.

Miasto Krapot. przyjęt. przez wszyst. anarchi. zasada:

Tout est à tous — po ogóln. expropryacyi: wszystko nale. do każd. Każd. zabier. sob. ile mu tyl. ile mu się podo. Wsel. żywno. znosi się na kupę — każd. zabie. tyle, ile mu się podo. z tego, co podst. Każd. zabie. wedle woli — a tyl. takie rzeczy, któr. wystarcz. zabrak: wydziel. się — Tego lud prag.

Co rzadk. to będz. wydzielo (rationement) wyższ. starsz. dzieci. słab. — a wszys. tego będz. ma w kuchni socyalisty. przy wspóln. szafliku — la marmite sociale. lecz każd. u sieb. w domu, z rodzi. i przyjaciół. wedle gustu swego. i zachcen. To jest ideał ludu a my anarchi. jesteś jego rzecznik:

la mise au tas — la prise au tas

Zob. o kozosal. produk. Zenker p. 123